D. D.

DISSERTATIO MEDICA

DE

MENTHÆ USU

QVAM,

CONS. NOB. ET EXPERIENT. FAC. MED.

AD REG. ACAD. VPS.

MODERANTE

VIRO GENEROSISSIMO,

D:NO DOCT. CAROLO

VON LINNÉ,

EQUITE AURATO DE STELLA POLARI,

S:Æ R:Æ M:TIS ARCHIATRO

MEDIC. ET BOTAN. PROFESSORE REG. ET ORD. ACAD.
SCIENT. UPSAL, HOLMIENS. PARIS. PETROPOL. BEROL. IMP.
NAT. CUR. LOND. ANGL. MONSP. TOLOS. FLORENT.
EDINB. BERN. NIDROS. CELLENS. SOCIO.

PUBLICÆ SUBMITTIT CENSURÆ,

CAROLUS GUSTAV. LAURIN,

HOLMENSIS,

IN AUDIT. CAROL. MAJ. DIE XXX JUNII. MDCCLXVII.

H. A. M. S,

UPSALIÆ

APUD JOH. EDMAN, REG. ACAD. TYPOGRAPH.

S:Æ. R:Æ M:TIS

MAGNÆ FIDEI VIRO,

ARCHIATRO REGIO

ET

EQUITI AURATO

DE STELLA POLARI

NOBILISSIMO ATQUE GENEROSISSIMO,

DOMINO

NICOLAO ROSÉN von ROSENSTEIN.

PATRONE ET PROMOTOR SUMME.

Ante hos octo annos Tuis exceptus ædibus in Tuis haberi cœpi, Vir Generosissime.

Ab illo inde tempore a divino Tuo ore pendere licuit.

Ab illo inde tempore immerita non per dies sed horas & horulas numero.

Postulat hoc animum ad cineres venerabundum, gratissimum, quique verbis æquari nequit.

Majores illud in Arte Machaonia requirit progressiones, quam ut, quod exhibeo, exile specimen Tibi inscribere ausim. Medico igitur orbi universo, non Tibi hæc dicta sint.

Justus ille Tuorum meritorum Arbiter verborum facilis mihi inopiam dabit.

Facilior longe Tu, Audaciam illustre Tuum temerandi Nomen, dabis.

VENERABUNDI HUJUS TUI NOMINIS
ET
PATRONI SUI SUMMI

Cultori & Clienti
humillimo
C:o. G:o. LAURIN.

CLARISSIMO AUCTORI,
AMICO HONORATISSIMO.

Magnopere peccare mihi viderer, Amice Honoratissime, nisi quavis data occasione meam adversum Te interpretarer pietatem. Etenim multorum annorum curriculo Te tali usus sum eruditionis meæ architecto, ut ne molesta sed dulcissima mihi fuerint studiorum meorum initia. Adeo mollis & polita fuit Tua erudiendi me cura. Quæ tamen ita cum diligentia conjuncta fuit, ut diuturna tua facilitas & blanda consuetudo nihil de nostris progressibus detraxerit. Hujus Tuæ benevolentiæ recordatio me Tibi ita obstrictum tenet, ut nunquam ære tuo me exire posse, certum sit. Quamobrem quum nihil aliud possim, nisi gratias tibi agere habereque immortales, & quid debeam, gratissimo animo reponere, opto, ut res tuas feliciter agas & præmia consequaris, quæ innocentiæ Tuæ & ceteris bonæ mentis virtutibus respondeant. De præclara & minime vulgari Tua eruditione, de qua viros judicantes audivi, præsens Tua Dissertatio testatur. Quam dum publico judicio committis, dicere nequeo, quantum inde sentiam voluptatis. Discupio enim quam primum te videre iis honoribus & privilegiis ornatum, quibus tamdiu omnium, licet ipse neges, judicio dignus audivisti, & quæ spero tibi allatura fore fortunam florentissimam.

NICOLAUS ROSÉN VON ROSENSTEIN.

D. D.

PROOEMIUM

Electuro mihi meis viribus aptam & speciminis Academici loco exhibendam differendi materiem, ita obvenere multa in Anatomicis, Physiologicis, Pathologicis & Therapeuticis, si vel Morbos respexeris speciales, vel Simplicia medicamina in Officinis reperiunda, erudita aliorum manu dudum tractata, ut spem ineundæ apud Lecturos Benevolos novitatis gratiæ facile deposuerim. In eorum vero oberrans campo, quæ non intacta olim, nec tamen ulteriores respuant curas & disquirendi laborem multiplici circumdatus affluentia, diu quidem, ut in undis Tantalus, hæsi cupidus & optioni impar. Arrisit vero tandem instituenda de MENTHA disquisitio, Medicorum animadversione & cura hoc dignior mihi visa, quod, ut canæ vetustati notissima, ita hodie, quam prouti oportet, parcius adhibita, usu non contemnendo ætatem & pretium tulerit.

Quum autem & tempori & rebus memet circumstantibus consulenti mihi fusiori esse non liceat in opera, quæ oculis Botanicis, Pharmaceuticis & Therapeuticis rite perlustrata in molem facile excresceret, B. L. ægre ferre nolim, si per summa solum capita eundo, quæ juvisse crediderim, decerpsero.

§. I.

MENTHA nomen plantæ, eſt ab antiquiſſimis inde temporibus ita appellatæ & ob vim medendi eximiam uſu notiſſimæ. Plinio & Mentha & Mintha audit. Nec displicuit hoc nomen Botanicis ſyſtematicis, ſi a ſpurio Rivinianorum *Menthaſtri* hinc derivato genere diſceſſeris. Ipſius vocis a Græcis ad Romanos derivatæ, natales inquirendi neminem morentur, quum nec juvet, nec in re incerta antiquiſſimorum vocabula extricare facile ſit.

§. II.

Mentha *ordinis naturalis* eſt XLII. VERTICILLATÆ hæ plantæ appellantur *Moriſono*, *Rajo*, *Hermanno*, *Bœrhavio*, ceteris; CÆSALPINO refertur inter *Herbas ſeminibus quaternis;* RIVINO inter *irregulares Monopetalas ſeminibus nudis quatuor:* TOURNEFORTIO inter *Labiatas* & LINNÆO inter *Didynamas Gymnoſpermas*. Differt autem a ſuis ejusdem ordinis ſociis *Corolla ſubæquali* & *Filamentis diſtantibus rectis*, prout videre licet ex Nob. D. Præſidis *Gener. Plant. N:o 713.*

In *Speciebus plantarum* hujus generis XV ſpecies ſuis notis deſcriptæ habentur, ſunt nempe

Mentha auricularia.
ſylveſtris.
Viridis.
rotundifolia.

hir-

hirſuta.
aquatica.
Piperita.
ſativa.
gentilis.
arvenſis.
exigua.
canadenſis.
Pulegium.
cervina.
canarienſis.

Præter *auriculariam*, quæ Indicæ orientalis eſt, *canadenſem*, quæ Americæ, & *canarienſem*, quæ Africæ debetur, harum pleræque Europam incolunt, & quod obſervatu non indignum erit, præcipue Britanniam, ita ut felicem hanc inſulam, præ ceteris, ſibi patriam deſtinaviſſe, Mentha videatur.

§. III.

In OFFICINIS pharmaceuticis adamantur præcipue Mentha *criſpa*, *Piperita*, *ſylveſtris* & *Pulegium*, quibus addi poſſet *auricularia*.

Menthæ CRISPÆ uſus in Pharmacopoeis erat olim frequentiſſimus. Illam recentiori ævo ejecit locumque occupavit apud Anglos præſertim PIPERITA. SYLVESTRIS externe tantum fere & parcius adplicata eſt.

PULEGIUM (*) alias, ac a Mentha diſtinctæ vis, plerisque habita fuit, quum tamen & genere & virtutibus reliquis Menthæ Speciebus amice conſentiat; & mirari convenit, qui factum, ut Mentha CERVINA, propinqua adeo cognatione Pulegio nexa, huic locum

 non

(*) *Ita dicta, quod arcendis pulicibus inſerviat, ſi ſacculo incluſa in lecto manſerit, ſecunda quavis hebdomade cum recenti commutanda.*

non præripuerit, quum tamen *Lobelius* olim huic Cervinæ honorem detulerit, & Monſpelienſes Pharmacopolas adpellet, quos hanc ſemper, utpote odore & ſapore ſvaviorem, præ Pulegio adhibuiſſe affirmat.

Ceteris Menthæ ſpeciebus CANARIENSIS quidem odora minus eſt & minori virtute nervina pollens, nemini tamen auctor ſum, cum novis quibusdam Botanices cultoribus, vel in novum Genus vel in ordinem Aſperifoliarum eam cogere; Quatuor enim ſtamina habet non quinque, & Folia oppoſita non alterna.

In Officinis, ſecundum receptam noſtratibus Pharmacopœnam proſtant

Menthæ Sylveſtris herba
Pulegii herba
Crispæ herba, *Conſerva*
Syrupus, Aqua, Spiritus, oleum deſtillatum, oleum coctum

Hisce præcipuæ adhibetur Herba pro Infuſo, Fotu, Balneis, Cucupha; oleum deſtillatum pro Eleoſaccharis; oleum coctum pro Unguentis; Aqua deſtilata pro vehiculo; Spiritus & Tinctura pro vehiculo Eleoſacchari; Syrupus & Conſerva Pectori.

§. IV.

Plantarum QUALITATES in ſenſus, præcipue Guſtum & Olfactum, incurrentes earundem in humanum corpus agendi rationem ut plurimum aperiunt. Placuit ſcilicet Creatori Optimo Maximo homini æque ac animantium brutorum reliquis hos binos conſtituere cuſtodes, qua fieri poſſit, cura id acturos, ut ne quid noxii in corpus immitatur. Hi obvias quaslibet res dignoſcunt & dijudicant, & horum ope in qualitates plantarum ſollicite inquirit Medicus, earundemque vim & in corpus humanum agendi rationem ſagaci conjectura, longo quidem cautoque dein uſu & obſervationi-

bus

bus ſtabilienda, conſequitur; Nec immerito. Conſtat enim hominis corpus duplici parte, *materna* ſeu interna & nervea, & *paterna* ſeu externa & fibroſa. In illam agunt medicamina cuncta odore, in hanc ſapore; prouti dudum eruditorum obſervationibus eſt evictum. Ad Mentham noſtram jam ſi animum adverterimus, quid de ejus uſu habendum ſit, repertu haud difficile erit. SAPORE minus inſignis eſt, utpote quem *amaricantem* habet, ſed acutiorem paulo, & caloris in lingva excitantem; odore multum pollet, qui admodum volatilis & gravis, in ſyſtema corporis nervoſum, ut magnopere agat, neceſſe eſt, eidemque in re medica honorificum locum conciliavit. *Piperita* in eo præpollet *Criſpæ*, lingvam & mordeat magis & incendat, ſed paulo poſt frigidiorem quendam & ſibi proprium, ſi *Camphoram* & *Senegam* exceperis, ſenſum excitet. Et hinc quidem præcipue præ Criſpa Anglis adamatur Piperita; nec id immerito, ſi ſecundum qualitatem ſapidam ſpectetur. Quum vero in olido præcipua ejus vis ſit, res ulterioris adhuc indaginis eſſe videtur.

§. V.

Varia ſaporis genera definitu equidem & diſtinctu valde difficilia ſunt, difficiliora tamen odoris. Diſpeſci autem hi conſveverunt in *Gratos* qui & excitant & refocillant Encephalum & nervoſum ſyſtema, & in *Ingratos*, quos repellentes vocamus, quosque averſatur Encephalus. Sunt tamen odores in plantis, æque ac ſapores, ita ſæpe mixti, ut quisnam prævaleat, dictu ſane facile non ſit. Dominatur equidem in *Mentha* odor fragrans, ſed ita, ut adfuſi quid habeat *hircoſi* ſeu *felini*, Nepetam aliqua ratione referentis. Singularis vero eſt, quem *Felinum* dicimus odorem in radice *Valerianæ*, *Serpentariæ* & *Nepetæ* obvium, ut nil ſupra ita feles allectans. Proximus huic eſt Hircinis in

Geranio robertiano, *Satyrio hircino*, *Pimpinella nostrate*, *Sabina*, *Ruta* &c, sed tenuior, ut si horum tantilla portio spirantibus e. gr. Melissæ addita fuerit, Menthæ odorem sentias. Videntur hi omnes e diametro oppositi Ambrosiacis, & proinde vires habere plane contrarias.

§. VI.

Spirantia omnia esse RESOLVENTIA experientia testatur Chirurgorum, qui, ut primum, in corporis aliqua parte contusa, fibræ nervique læsi fuerint, & sanguis vi extra vasa diffusus cum suggillatione gravi, primam in solvendo operam ponunt. Olim persvasum Medicis erat hujus medicinæ vim resolventem sitam esse in separatione sanguinis coagulati; sed vero quum hæ plantæ, non succo & substantia sua valeant, sed halitu, postquam infusum eorum expressum tantummodo halitu infecerit linteum pro fomentatione adhibendum, luculenter patet, ipsum esse halitum fragantem, qui obstruentium humorum solutionem efficiat; luculentius autem in oculi suggillatione, quæ solius *Camphoræ* vel *Croci* ab alio quovis masticati halitu in oculum immisso sanatur. Agunt igitur fragrantia in modum Spiritus salis Ammoniaci, qui naso admotus syncope correptos nervos afficiendo excitat, ita ut solventia hæc fragrantia vim habeant *excitatricem virium vitæ* in nervis oppressis, qui facultati naturali agendi restituti, perpetua sua oscillatione restituunt & in ordinem turbata redigunt.

§. VII.

Gemina præcipue vi excellit Mentha resolvente & antaphrodisiaca. Resolventes & Nervinæ sunt omnes fere plantæ *verticillatæ*, saltim gravi & svavi odore præditæ & somnum abigunt, præsertim intra corpus adhi-

hibitæ; Est eadem Somnum arcendi vetus de Mentha observatio; unde vulgo laudatur in morbis omnibus *Soporosis*, utpote Apoplexia, Caro, Lethargo, Paralysi & Syncope. In inflammatione dolor adest; nam fibra tensa rupturæ proxima dolet, teste *Bœrhavio*. Hinc in omni *inflammatorio* morbo & pro fotu corpori adplicatur Mentha, & in medicatis potionibus propinatur ad excitandam nervorum vim, quæ inflammationem solvat & dolores tollat. In Cephalalgia & debilitate capitis nil frequentius adhibetur Cucupha e *Mentha*, *Melissa*, *Ocymo*, *Lavandula*, *Thymo* & quæ his proximæ sunt. In *Vomitu*, *Torminibus*, *Colica*, *Lochiis suppressis* (*) quotidie a turba Medicorum præscribitur Mentha & in fomentationibus externe adhibenda & interne, ut ipsa aqua Menthæ destillata vulgo *aqua Colica* appelletur. In *Dysenteria* ad fovendum abdomen, ut Tormina tollantur, felici successu herbam Menthæ adhibitam novimus; infantum ventrem torminibus laborantem oleo Menthæ cocto commode inungunt obstetrices, & in quavis eorundem Colica quotidiano usu invaluit Aqua *Menthæ* destillata. Nec nervis solum Mentha prodest, fibras etiam, quæ, nisi a nervis animatæ, vi sua elastica privantur, intendit. Ubi enim nervi laborant & fibræ proinde in intestinis debilitatæ sunt, eos superant sæ-

(*) *Non raro vilioris sortis Puerperæ, quæ minorem corporis curam habent, in febribus, Lochiis suppressis, Delirio vel Petechiis spuriis laborant; etenim terrore, somniis, acidis ingestis, frigidiori aura subtus suscepta cessant Lochia, & inde mala hæc omnia. Hoc in casu minime spernendus est* Menthæ *usus, non tantum pro fomentatione totius abdominis, sed etiam interne pro Infuso & Enematibus; adeo ut plures hujus generis mulieres solo hujus remedii usu sanatas non ignoremus.*)

ſæpe incarcerati flatus, inteſtina diſtendunt & tormenta excitant. Medentur hisce malis Medicamina ſic dicta *Carminativa*, utpote Fragrantia, quorum in ordine primum facile ſibi locum *Mentha* depoſcit, ita ut vix ulla planta ob ructatricem vim Hyſtericis adametur magis, magisque Tormina, convulſiones interdum producentia, mitiget. Nec nuper hoc innotuiſſe, verſus *Martialis* innuit.

Nec deeſt ructatrix Mentha.

§. VIII.

Altera *Menthæ* vis in eo ſita eſt, quod humores extenuet, & *Antaphrodiſiaca* ſit. Qua ratione vitales vires liquidam quidam perpetuo tenuemque reddant ſangvinis maſſam, dictu neutiquam facile eſt; id vero earum ope fieri conſtat. Sanguis enim in cadavere coagulatur; & calori ſolum vel frigori corporis hoc non deberi, vel inde patet, quod infantes ſenibus multo calidiores, non tamen ſpiſſos magis habeant humores. A multis retro temporibus notiſſimum eſt Mentham ſolvere & extenuare corporis humani fluidas partes, ipſumque *Lac* ea impediri, ne concreſcat.

Obſervant quotannis ruſticæ mulieres, multo minorem caſei copiam præbere Lac, dum, meſſe peracta, agris, ubi *Mentha arvenſis* ut plurimum luxuriat, paſtum imittantur pecora; ſed vero cauſſæ ignaræ faſcinatum eſſe lac autumant. Hinc Mentha a nutricibus adhibita & oleum Menthæ deſtillatum ablactantium axillis inunctum, affluxum & copiam lactis tollit. Medicis adprime inſervit hæc Menthæ ſolvendi vis. *Mammarum Bubones* ſubnaſcuntur facile puerperis & nutricibus a minimo quovis errore: a cibo, a potu vel cereviſia acida ab acido quocunque in primis viis, a terrore quovis aut vehementiori animi motu, lac concreſcit, mammæ inflammantur; hinc ſuppuratio, Fiſtulæ, Schirrus, Car-

Carcinoma. Hujus mali initiis Mentha paratissima est Medicina. Hac vino cocta mammæ foventur iteratis sæpius vicibus, & propinatur Eleosaccharum ex *oleo Menthæ destillato*, cum *vehiculo ex aqua Menthæ destillata.* Apud Nutrices l. matres lactantes facile acidum generatur, nisi cibo potuque acido & Spiritu Vini abstineant, iram & dolorem fugiant, motum corporis, cui adsveverunt, non negligant. Hinc lac acescens in ventre infantum nimis coagulatur, ut imbecilliora eorum intestina id ipsum solvere & in sanguinem vertere nequeant. Hinc tormina, ejulatus, pallores, excrementa viridia, & convulsiones. In his malis ex herba Menthæ vino cocta fomentum Abdomini paretur, aqua Menthæ destillata propinetur, abdomen oleo cocto Menthæ inungitur, Nutrici porrigitur infusum Menthæ, Syrupus, Conserva, Tinctura, vel Mentha quocunque modo parata. Solvit Mentha etiam pellitque sanguinem, ut sit inter optima Emmenagoga in *Menstruis suppressis*. Exemplo sunt Hystericæ, quæ Menthæ Spiritu, mali sui medicina, diu usæ, copiosam ita patiuntur tandem menstruam purgationem, ut facile Hæmorrhagiam uteri incurrant & hinc ab usu ejus absistere coguntur. Unde subnata medicis, in Menstruis suppresis ex Eleosaccharo & Menthæ Spiritu medicinam parandi occasio.

§. IX.

Solvit usus Menthæ internus humores, adeoque debiliorem reddit ipsam genituram, quæ quo consistentior eo magis fœcunda & fervida est; venere abutentibus contra debilior & minus efficax. Eorum, quæ *sterilitatem* producunt, vix ullum medicamentum efficacius est *Mentha*, hoc effectu notissima ab antiquissimis retro temporibus. Unde Aristoteles, *Mentham tempore belli nec serito, nec edito.* Ipsa namque libido vigorem addit animumque; Ejus vero defectus effeminatos reddit, &

animo corporeque debiles. Eſt Hyſterica Paſſio frequentiſſima apud viduas, quarum lympha genitalis jam non ſatis ſecernitur, unde humor circa uterum, ovarium, tubas ſtagnans, acrior fit & corroſivus, uti ex *Boneti Sepulcreto Anatomico*, & millenis aliis exemplis conſtat, & inde horrendi illi ſpasmi & cetera dira ſymtomata illis perferenda. Intuitu cauſſæ igitur ab *Hypochondriaſi* magis diſtat hyſterica paſſio, quam recentiores facile agnoſcunt Medici, & quotidie videre licet viduas hyſtericas a novis nuptiis convaleſcentes. Inter medicamenta autem antihyſterica ita uſu Mentha vulgata eſt, ut vix ullus ſit medicus, qui eandem non præſcribat, & forte pari ratione, ac ſupra §. VIII. in affluxu lactis ad ubera vidimus, ſanguinem ſolvendo & ut Emenagogon heic agit Mentha.

§. IV.

Quum Mentha, ut dictum eſt, humores reddat tenuiores & fluidos magis, viſcidum etiam, tot malorum Lærnam, ſolvat pellatque, neceſſe eſt. Medetur igitur *LeucorrhϾ* & *Aſthmati*, quibus tollendis infuſum Menthæ cum aqua propinari ſolet. In *Tuſſi convulſiva* & ſyrupum & ſuccum Menthæ cochlearis doſi, commendat *Boijle* in ſpecificis. Ex humoribus ad tracheam lentis tardisque *Raucedo* oritur, cui Medicina eſt *Decoctum Pulegii edulcoratum* ad unicas binas cum cubitum eatur, *Chesn.* Ex ſpiſſo nimis aurium ſero dum *Surditas* evenit, hic & egregius plane Menthæ uſus eſt. *Marlovius*, feliciſſimus ille Londinenſium Medicus, qui tot arcana & ſpecifica noverat, efficacem ut maxime ſurditati medicinam parare ſolebat. Latuerant diu, qua utebatur planta, nec niſi ejus *Speciebus* terræ mandatis & nil niſi Mentham producentibus, innotuit, *vide Dalei Pharmacologiam.* Conjectu equidem difficile eſt, unde hoc hauſerit *Marlovius*; a fide tamen parum abeſt,

eſt, debuiſſe illum hanc medendi rationem *Hermanno*, qui, quo in Zeylonainſula degerat, diuturno tempore, ab incolis duplicem contra ſurditatem medicinam didicerat, uſum ſcilicet *Hedyotidis Auriculariæ* & *Menthæ Auriculariæ*, quarumque hæc, ipſo fatente Hermanno, alteri multo erat præſtantior.

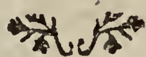
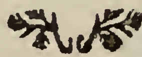
Quem nuper citaveram, Daleus refert etiam, Londinenſem quendam Agyrtam arcanum contra *calculum* venditaſſe, cujus ſemina a *Wattſonio* ſeminante, Mentham produxerunt. Hinc nata aliis in Lithiaſi Menthæ adhibendæ anſa. Equidem videt facile quilibet, Mentham haud calculum ſolvere poſſe, hic vero cum ſemper accreſcat ex viſcido calculo circumfuſo, hoc ſolvendo Mentha incrementum calculi impedit.

Vulnera quælibet ſanandi ad naturam ulceris reduci debent, ut ipſum pus chyli ſeu lactis germinantes fibras nutrituri indolem obtineat. Hoc ipſum ſi tenue nimis & acrius ſit, ſerius carne repletur vulnus. Abſtineant igitur a Mentha graviter vulnerati, quum vulneris ſanationem prohibeat.

Quum nimio muco interne obductum fuerit Ventriculus, oboritur *Anorexia*; paratiſſima huic medicina eſt eſſentia Menthæ cum proprio Spiritu, addito ſaccharo, parata. Quin & hæc ipſa medicina in *Lienteria* ſummis encomiis commendatur *a Boerhavio*, ut taceam *Epithemata* e *Mentha* quotidie in *Vomitu* adhiberi.

Hinc ut opinor egregius plane Menthæ uſus patet in *Hyſteria*, *Colica*, *Menorrhagia*, *Bubonibus Mammarum*, *Leucorrhœa*, *Surditate*, *Calculo*, *Aſthmate*, *Vomitu*, *Tuſſi convulſiva*, & quod humores ſolvat, lactis coagulationem impediat, *Emmenagogum* ſit, *Stomachicum*, *Ructans*, *Antaphrodiſiacum* Vulneratis *noxium*, & *Somnum arcens*.

TANTUM

CLARISSIMO AUCTORI,
AMICO ET POPULARI HONORATISSIMO.

Ingratus merito vel potius improbus, Amice Honoratissime, videri possem, si quum Tibi Principi pueriles meos in literis progressus acceptum retulerim, nullo tuum in me studium celebrarem modo, aut certe conarer. Ita enim me tibi devinxit suavitas sermonis & consuetudinis Tuæ, fides & sinceritas, mores ceteri, præcepta curaque satis quam credibilis meliorem me eruditioremque reddendi, octo annorum tempore, quum ex ore Tuo pependi; nihil ut magis cupiam, quam tibi declarare posse, quanti apud me sis. Quum vero hoc a me nunc fieri nequeat, vides, Amice Suavissime, quid de me sentire debeas, & quomodo nihil apud me sit, quod Tibi placere possit, præter animum meum. Respice animum meum, & certum habe, prius me mortalem fuisse desinere, quam in Te gratum. Et hoc præcipue hac occasione testatum volui, dum eruditionis tuæ, cui ego certis auspiciis concreditus fui, specimen ponis, & de quo etiam Tibi congratulari volo. Et quemadmodum nihil mihi est optabilius, quam abs Te quam maxime amari; ita, quo posthac etiam me redames, nullo ego tempore non te amabo, & efficiam ut id intelligere possis. In primis pro perenni tua felicitate vota quotidiana nuncupabo.

NICOLAUS AURIVILLIUS.